

Sygn. akt I NO 148/20

POSTANOWIENIE

Dnia 3 marca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak

w sprawie ze skargi M. J.

o wznowienie postępowania przed Sądem Najwyższym zakończonym

prawomocnym orzeczeniem w sprawie o sygn. akt I NWW 84/20

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 3 marca 2021 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Pismem z 2 listopada 2020 r. pełnomocnik M. J. (dalej: skarżący) wniósł o wznowienie postępowania toczącego się przed Sądem Najwyższym, zakończonego postanowieniem z 14 października 2020 r. w przedmiocie wyłączenia osób wskazanych we wniosku o wyłączenie i o uchylenie postanowienia z 15 października 2020 r. (I NWW 84/20) oraz poprzedzającego go postanowienia z 14 października 2020 r. jako wydanych przez osobę nieuprawnioną, tj. objętą wnioskiem o wyłączenie. Według skarżącego, orzekanie takiej osoby w sprawie wniosku o własne wyłączenie było naruszeniem zasady *nemo iudex in causa sua*, wynikającej z przepisu art. 50 § 3 pkt 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy postanowieniem z 14 października 2020 r. w sprawie z wniosku skarżącego o wyłączenie sędziego Sądu Apelacyjnego w (...) L. M. od rozpoznania sprawy I ACa (...), odrzucił wniosek o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego. Natomiast postanowieniem z 15 października 2020 r. pozostawił bez rozpoznania wniosek o wyłączenie sędziego Sądu Apelacyjnego w (...) L. M. od rozpoznania sprawy I ACa (...).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przesłanki wznowienia postępowania cywilnego, zawarte zostały w przepisach art. 399 i nast. k.p.c. Skarżący podniósł, że doszło do zaktualizowania się podstawy wznowienia postępowania, wymienionej w art. 401 pkt 1 k.p.c. Zgodnie z treścią tego przepisu, można żądać wznowienia postępowania z powodu nieważności, jeżeli w składzie sądu uczestniczyła osoba nieuprawniona albo jeżeli orzekał sędzia wyłączony z mocy ustawy, a strona przed uprawomocnieniem się wyroku nie mogła domagać się wyłączenia.

W niniejszej sprawie nie zachodzi żadna z powyższych okoliczności. Osobą nieuprawnioną jest bowiem sędzia z innego sądu niż właściwy w określonej sprawie (chyba, że z przepisów ustawy wynika co innego) lub też osoba, która w ogóle nie jest sędzią, tj. nie spełniła wymogów związanych z powołaniem na stanowisko sędziego danego sądu, zgodnie z odrębnymi przepisami (por. K. Flaga-Gieruszyńska, *Komentarz do art. 401 k.p.c.*, w: K. Flaga-Gieruszyńska, A. Zieliński, *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, Warszawa 2019, Legalis/el.). Nie zachodziła również druga z przesłanek, o których mowa w przepisie art. 401 pkt 1 k.p.c., mogąca stanowić podstawę wznowienia postępowania. W sprawie o sygn. akt I NWW 84/20 nie orzekali bowiem sędziowie, którzy podlegaliby wyłączeniu z urzędu. Z analizy akt powyższej sprawy wynika, że pismem z 30 sierpnia 2020 r. skarżący złożył wniosek o wyłączenie od rozpoznawania jego sprawy w Sądzie Najwyższym grupy sędziów, którzy, jego zdaniem, nie byli sędziami Sądu Najwyższego. Skarżący powołał się na uchwałę składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r. (BSA I-4110-1/20) i podniósł, że wskazane we wniosku osoby zostały powołane na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018, poz. 3). Zdaniem skarżącego, osoby takie nie mają statusu prawidłowo powołanego sędziego.

W grupie sędziów, których wyłączenia żądał skarżący, znajdował się sędzia Sądu Najwyższego A.S., rozpoznający powyższy wniosek o wyłączenie. Nie oznacza to jednak, jak błędnie zakłada skarżący, że w niniejszej sprawie doszło do

sytuacji, w której sędzia wydał rozstrzygnięcie, które bezpośrednio go dotyczyło. Wniosek o wyłączenie sędziów, złożony przez skarżącego 30 sierpnia 2020 r. nie spełniał bowiem warunków formalnych i ze względu na to nie podlegał merytorycznemu rozpoznaniu. Zgodnie z uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 26 lipca 2019 r. (I NOZP 1/19) wniosek o wyłączenie sędziego niewyznaczonego do rozpoznania sprawy jest niedopuszczalny i podlega odrzuceniu bez składania przez sędziego oświadczenia, o jakim mowa w przepisie art. 52 § 2 k.p.c., przy czym sędzia objęty takim wnioskiem o wyłączenie może zasiadać w składzie sądu rozpoznającego wniosek. Wniosek o wyłączenie sędziów nie może być bowiem abstrakcyjny, hipotetyczny lub w oczywisty sposób niezawierający konstrukcyjnych elementów – w tym nie może dotyczyć wyłączenia sędziego niewyznaczonego do rozpoznania sprawy (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2020 r., I NSPO 12/19; z 17 czerwca 2020 r., I NWW 20/20; z 10 listopada 2020 r., I NWW 64/20). Z powyższych względów wniosek z 30 sierpnia 2020 r. o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego został odrzucony.

Niezależnie od powyższego, stwierdzić należy, że skarga o wznowienie postępowania przysługuje wyłącznie od orzeczeń merytorycznych (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 9 kwietnia 2015 r., II CZ 3/15; z 17 maja 2018 r., V CZ 32/18; z 20 marca 2019 r., V CZ 5/19). Do tej kategorii nie zalicza się orzeczeń formalnych, jakim jest m.in. postanowienie o odrzuceniu wniosku o wyłączenie sędziów. W niniejszej sprawie nie zachodzi również wyjątek, o którym mowa w przepisie art. 399 § 2 k.p.c. (wznowienie postępowania zakończonego postanowieniem w wypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą).

Z tych względów skarga wniesiona przez skarżącego o wznowienie postępowania jest niedopuszczalna i podlega odrzuceniu.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie przepisu art. 410 § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.